АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Архангай аймгийн Өлзийт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2025/18/-НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.Open.audit.mn Архангай аймаг 2025 он	Дарга,Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа Утас:7033-3141 Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар Утас: 7033-2860 Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn Ахлах аудитор Б.Азантунгалаг Цахим хаяг: Azantungalagb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ........ 5

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан........ 5

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан........ 5

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан 6

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан........ 7

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан........ 7

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 9

3. АУДИТЫН ТАЙЛАН .... Error! Bookmark not defined.

3.1 Ерөнхий зүйл .... **Error! Bookmark not defined.**

3.2 Материаллаг байдал........ **Error! Bookmark not defined.**

3**.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт .... Error! Bookmark not defined.**

3.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт........ Error! Bookmark not defined.

3.5 Төсвийн шууд захирагчийн аудитын дүнгийн талаар . Error! Bookmark not defined.

3.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал........ Error! Bookmark not defined.

4. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 10

4.1 Албан шаардлага........ 10

4.2.1 *Дотоод хяналттай холбоотой* 10

5. ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧИЙН АУДИТЫН ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ........ 11

6. ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧИД НЭГТГЭГДСЭН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ........ 11

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
МУЕА	Монгол Улсын Ерөнхий аудитор
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТЕЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ААН	Аж ахуй нэгж

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2025.03.25 № 165

танай ____________-ны №____________-т

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН
ӨЛЗИЙТ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Д.ЭНХЖАРГАЛ ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Архангай аймгийн Өлзийт сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний үзэж байгаагаар Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт тайлбарласан зүйлсийн үр нөлөөг эс тооцвол 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно. Үүнд:

1.Сумын 2024 оны төсвийн орлогын төлөвлөгөөг нийт дүнгээр давуулсан боловч нэг төрлийн орлогыг төлөвлөснөөс нийт 52,750.8 мянган төгрөгөөр дутуу төвлөрүүлсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.3 дахь заалттай нийцээгүй, санхүүгийн тайлагналын тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Аудитын гол асуудал

Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага, орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага, орон нутгийн төсөвт олгох орлогын шилжүүлэг, жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих, соёл урлаг, ерөнхий боловсрол, эрүүл мэндийн бодлого удирдлага, сургуулийн өмнөх боловсрол гэсэн 8 хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхээр 2,181,787.7 мянган төгрөгийн

санхүүжилт авч гүйцэтгэлээр 2,076,088.20 мянган төгрөгийг зарцуулж, 105,699.5 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Өлзийт сумын Засаг дарга нь 2024 онд аймгийн Засаг даргатай байгуулсан хамтран ажиллах гэрээгээр 15 үндсэн зорилтын хүрээнд 105 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг аймгийн Засаг даргын хяналт шинжилгээ, үнэлгээний хэлтсээс 83.9 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Т.БАЙГАЛМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон */ мянган төгрөгөөр /*

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2023 оны 12-р сарын 31	2024 оны 12-р сарын 31
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	752,813.8	900,887.8
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	467,018.6	539,629.8
33	АВЛАГА	256,059.3	319,709.3
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	8,836.0	15,868.6
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	20,900.0	25,680.0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,090,040.9	2,772,454.9
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,090,040.9	2,772,454.9
39200	Биет хөрөнгө	2,078,058.9	2,759,591.9
39300	Биет бус хөрөнгө	11,982.0	12,863.0
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**2,842,854.8**	**3,673,342.6**
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	1,859.0	521.4
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	1,859.0	521.4
41300	Өглөг	1,859.0	521.4
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,840,995.8	3,672,821.2
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,840,995.8	3,672,821.2
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	433,047.4	433,047.4
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,685,886.6	2,517,712.0
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	722,061.9	722,061.9
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**2,842,854.8**	**3,673,342.6**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / мянган төгрөгөөр /

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2023 оны 12-р сарын 31	2024 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,221,930.4	3,020,569.5
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	438,293.2	702,972.5
110	Орлогын албан татвар	284,240.4	601,053.4
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	284,040.4	600,865.3
1102	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	200.0	188.1
113	Хөрөнгийн албан татвар	111,100.0	73,545.3
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	42,952.7	28,373.8
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	375,536.0	784,045.9
120	Нийтлэг татварын бус орлого	375,536.0	784,045.9
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,408,101.2	1,533,551.1
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,599,109.6	2,015,976.2
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,573,509.6	2,015,976.2
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,274,089.3	1,904,146.9
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	460,979.7	701,342.6
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	57,596.1	89,949.6

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	42,342.1	650,344.6
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	41,872.4	114,097.6
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,046.0	77,929.5
2107	Томилолт, зочны зардал	4,190.0	6,038.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	516,935.9	25,707.8
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	145,127.1	238,737.3
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,299,420.4	111,829.3
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	25,600.0	0.0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	622,820.8	1,004,593.3
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	292,253.0	172,767.9
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	330,567.8	831,825.5

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / мянган төгрөгөөр /

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2023 оны 12-р сарын 31	2024 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,304,339.1	1,806,612.9
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	432,420.4	650,313.0
110	Орлогын албан татвар	291,884.0	616,180.8
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	291,793.2	616,062.0
1102	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	90.8	118.8
113	Хөрөнгийн албан татвар	107,874.2	11,510.5
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	32,662.1	22,621.7
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	8,953.8	8,665.0
1181	Газрын төлбөр	11,721.0	1,168.5
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	11,987.3	12,788.3
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	108,598.6	124,223.6
120	Нийтлэг татварын бус орлого	108,598.6	124,223.6
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,763,320.2	1,032,076.3
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,808,464.6	1,251,948.5
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,808,464.6	1,251,948.5
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	800,667.4	1,164,119.7
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	473,440.7	725,723.1
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	59,372.5	90,327.6
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	24,376.1	185,766.2
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	31,927.4	42,260.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,699.4	31,821.5
2107	Томилолт, зочны зардал	9,375.0	9,873.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	146,752.4	19,255.1
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	52,724.0	59,093.2
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,007,797.1	87,828.8
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	495,874.6	554,664.4
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	316,721.6	330,610.8
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	316,721.6	330,610.8
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	316,721.6	330,610.8
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-316,721.6	-330,610.8

VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-294,000.0	0.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	294,000.0	0.0
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-114,847.1	224,053.6
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	572,867.2	458,020.1
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	458,020.1	682,073.7

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / мянган төгрөгөөр /

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Цөөнхийн хувь оролцоо	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
1	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,510,428.0	0.0	2,510,428.0
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,510,428.0	0.0	2,510,428.0
9	Тайлант үеийн үр дүн	330,567.8	0.0	330,567.8
10	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,840,995.8	0.0	2,840,995.8
11	2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,840,995.8	0.0	2,840,995.8
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,840,995.8	0.0	2,840,995.8
19	Тайлант үеийн үр дүн	831,825.5	0.0	831,825.5
20	2024 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	3,672,821.2	0.0	3,672,821.2

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / мянган төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,324,969.70	2,076,088.20	248,881.50	89%
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,862,668.10	1,782,820.30	79,847.80	96%
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,716,571.20	1,670,991.00	45,580.20	97%
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	715,112.10	701,342.60	13,769.50	98%
210101	Үндсэн цалин	714,112.10	463,982.60	250,129.50	65%
210102	Нэмэгдэл		236,360.00	-	
210104	Урамшуулал	1,000.00	1,000.00	0.00	100%
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	90,918.80	89,949.50	969.30	99%
210201	Тэтгэврийн даатгал	60,967.00	60,558.90	408.10	99%
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,172.40	6,980.50	191.90	97%
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,737.80	5,502.20	235.60	96%
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,697.00	2,696.70	0.30	100%
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14,344.60	14,211.20	133.40	99%
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	673,091.30	650,344.60	22,746.70	97%
210301	Гэрэл, цахилгаан	47,749.00	38,906.10	8,842.90	81%
210302	Түлш, халаалт	612,002.30	601,083.60	10,918.70	98%
210303	Цэвэр, бохир ус	13,340.00	10,354.90	2,985.10	78%
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	55,065.60	55,038.20	27.40	100%
210401	Бичиг хэрэг	3,600.00	3,582.60	17.40	100%

210402	Тээвэр, шатахуун	25,000.00	25,000.00	0.00	100%
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	9,260.00	9,260.00	0.00	100%
210404	Ном, хэвлэл	720	710	10.00	99%
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	13,985.60	13,985.60	0.00	100%
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,500.00	2,500.00	0.00	100%
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	88,712.00	86,712.00	2,000.00	98%
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	12,500.00	10,500.00	2,000.00	84%
210604	Урсгал засвар	76,212.00	76,212.00	0.00	100%
2107	Томилолт, зочны зардал	6,600.00	6,038.00	562.00	91%
210702	Дотоод албан томилолт	6,600.00	6,038.00	562.00	91%
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	26,171.40	20,666.10	5,505.30	79%
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	20,731.40	16,026.10	4,705.30	77%
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	5,100.00	4,500.00	600.00	88%
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	300	100	200.00	33%
210807	Газрын төлбөр	40	40	0.00	100%
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	60,900.00	60,900.00	0.00	100%
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	56,500.00	56,500.00	0.00	100%
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,400.00	4,400.00	0.00	100%
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	146,096.90	111,829.30	34,267.60	77%
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	15,750.00	15,750.00	0.00	100%
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	15,750.00	15,750.00	0.00	100%
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	130,346.90	96,079.30	34,267.60	74%
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	60,394.80	38,044.40	22,350.40	63%
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	67,284.00	55,374.90	11,909.10	82%
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,668.10	2,660.00	8.10	100%
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	341,801.60	172,767.90	169,033.70	51%
223001	Бусад хөрөнгө	341,801.60	172,767.90	169,033.70	51%
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	120,500.00	120,500.00	0.00	100%
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	120,500.00	120,500.00	0.00	100%
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,324,969.70	2,181,787.70	143,182.00	94%
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,990,869.70	2,114,966.30	-124,096.60	106%
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,761,068.10	1,885,164.70	(124,096.60)	107%
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	229,801.60	229,801.60	0.00	100%
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	334,100.00	66,821.40	267,278.60	20%
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	122,100.00	66,821.40	55,278.60	55%
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	212,000.00	-		0%
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	134,150.20		
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	239,849.70		
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2		100%
610001	Төсвийн байгууллага	2	2	0.00	100%
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	28	28	0.00	100%

650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	11	11	0.00	100%
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	10	10	0.00	100%
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	7	7	0.00	100%

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / мянган төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**174,914.6**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	35,244.7
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	35,244.7
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	1,000.0
210402	**Тээвэр, шатахуун**	1,000.0
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	9,336.7
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	9,336.7
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	24,908.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	24,908.0
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	
2133	**Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	139,669.9
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	139,669.9
223001	Бусад хөрөнгө	139,669.9
I	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**174,914.6**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	174,914.6
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	2,050.0
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	13,000.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	141,645.9
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	18,218.8

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар санхүүгийн тайланд залруулга хийгдээгүй. Аудитаар залруулагдаагүй 52,750.8 мянган төгрөгийн зөрчил илэрч зөрчил арилгуулах 1 албан шаардлага, 1 зөвлөмж хүргүүллээ.
Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн аудитаар илэрсэн 52,750.8 мянган төгрөгийн зөрчлийг материаллаг гэж үнэлснээс гадна санхүүгийн тайланд нэгтгэгдсэн харьяа байгууллагуудын **195,634.5** мянган төгрөгийн зөрчлийн нөлөөллийг үнэлж нийт материаллаг зөрчлийн дүн **248,385.3** мянган төгрөг болсон. Энэ нь аудитын төлөвлөлтийн үе шатанд тогтоосон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын дүн **15,113.0** мянган төгрөгөөс их байгаа тул **Хязгаарлалттай** дүгнэлт өглөө.

3.1 Албан шаардлага

3.2.1 Нийт орлоготой холбоотой

Илрүүлэлт: Сумын төсвийн орлогын төлөвлөгөө гүйцэтгэлээр 1 нэр төрлийн 52,750.8 мянган төгрөгийн орлого тасарсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1 “хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх” гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Орон нутгийн төсөвт батлагдсан орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх арга хэмжээ авч ажиллуулах албан шаардлага хүргүүллээ.

4.2 Зөвлөмж

3.2.1 *Дотоод хяналттай холбоотой*

Илрүүлэлт: Тайлант онд сумын засаг даргын санхүүгийн алба, төрийн сангаас өдөр тутам төсвийн гүйлгээнд тавих хяналт муу байгаагаас төсвийн шууд захирагч нарын тайланд 248,385.3 мянган төгрөгийн материаллаг зөрчил илэрсэн.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.10, 37 дугаар зүйлийн 37.1.1, 37.1.5, Засгийн газрын 2023 оны 444 дүгээр тогтоолоор баталсан “Төрийн сангийн үйл ажиллагааны журам”-ын 3 дугаар зүйлийн 3.9.7 дахь заалтыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Сумын Засаг даргын дотоод хяналт, төсвийн байгууллагуудын гүйлгээнд сумын санхүүгийн алба, төрийн сангаас тавих өдөр тутмын хяналтын үр дүнг сайжруулах арга хэмжээг авч үр дүнг үнэлэх зөвлөмж хүргүүллээ.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ” гэсэн заалтын дагуу зөвлөмжийн мөрөөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг 2025 оны 04 дүгээр сарын 25-ны дотор ирүүлнэ үү.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын байгууллагад 2025 оны 11 дүгээр сарын 10 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧИЙН АУДИТЫН ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс: Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Сумын төсвийн орлогын төлөвлөгөө гүйцэтгэлээр 1 нэр төрлийн 52,750.8 мянган төгрөгийн орлого тасарсан байна.	1	52,750.8			1	52750.8						
Дотоод хяналт хэрэгжүүлээгүй	**1**	**-**			**1**		**1**	**-**				
Нийт дүн	**2**	**52,750.8**			**1**	**52,750.8**	**1**					

5. ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧИД НЭГТГЭГДСЭН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс: Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
здтг	4	195,358.8	1	4,967.9	3	190,390.9						
итх	1	275.7	1	275.7			-	-	-	-	-	-
ХХС	2	52,750.8			1	52750.8	1					
ОНХС												
Дүн	**7**	**248,385.3**	**2**	5,243.6	**4**	**243,141.7**	**1**					